

Novadpētniecības aktuālie jautājumi mūsdienu bibliotēkā

Konference

**Lokālās kultūras vērtības nacionālās
identitātes stiprināšanai**

2013. gada 19. septembris

Kristīne Zaļuma

LNB Letonikas un Baltijas centrs

Aktuālie jautājumi

- Terminoloģija
- Personāls: bibliotekārs-novadpētnieks
- Novadpētniecības darba virzieni
- Novadpētniecība un digitalizācija
- Sadarbība

Terminoloģija (1)

Novadpētniecība (*local studies*) –

piederošs vai saistīts ar kādu vietu, teritoriju, kurā kāds dzīvo vai strādā. Kompleksa novada izpēte: pagātne, tagadne un nākotne

Novadpētniecība (*local history*) –

arī Vietējā vēsture; Novada (lokālā) vēsture –

piederošs vai saistīts ar kāda novada vai nelielas vietas vēstures izpēti

Terminoloģija (2)

Bibliotēkas novadpētniecības saturs

Novadpētniecības krājums (*local collection*) – bibliotēkas krājums, kas tiek vākts par noteiktu novadu (vietu, iestādi, personām u.tml.), neatkarīgi no informācijas nesējiem.

Datubāzes un digitālas kolekcijas (arī tradicionālie katalogi, kartotēkas)

Personāls (1)

Bibliotekārs – novadpētnieks (subject librarian) –
bibliotekārs, kurš ir speciālists noteiktā jomā
(nozarē)

vai

Bibliotekārs – novadpētniecības eksperts
(librarians, local studies/history experts)

Galvenais uzdevums:

pārzināt visus novadpētniecības resursus – gan
konkrētās bibliotēkas, gan tos, kas glabājas citur.
Sadarbība ar citām atmiņas institūcijām

Personāls (2)

Personāla kompetences problemātika:

- darbinieku maiņa;
- jaunam darbiniekam nav speciālu zināšanu /pieredzes novadpētniecībā;
- nepieciešama apmācības politika un programma vispārējā līmenī un arī attiecībā uz konkrēto novadu;
- profesionālā izglītība pilnībā nesagatavo speciālistus darbam ar novadpētniecības kolekcijām;
- profesionāla izglītība nedod zināšanas par avotu materiāliem, to var gūt tikai personīgā darbā ar tiem.

Novadpētniecības darba virzieni (1)

- Bibliotēkas novadpētniecības krājuma veidošana;
- Novadpētniecības datu bāzes veidošana, uzturēšana utt.;
- Interesentu un bibliotēkas lietotāju informēšana par novadpētniecības dokumentiem;
- Dažādu bibliogrāfisko sarakstu (izdevumu, katalogu u.tml.) sagatavošana;
- Novada izpētes veicināšana un atbalsts;
- Sadarbība;
- Mutvārdu vēsture;
- Ģenealoģija/ Dzimtu vēsture/ Novadnieku biogrāfijas...

Novadpētniecības darba virzieni (2)

Izaicinājumi nākotnē:

- jauna darbības stratēģija;
- dokumentācija;
- atvērtība pārmaiņām;
- lietotāju vajadzību prognoze;
- prasmes lietot un izmantot informācijas tehnoloģijas;
- cieša sadarbība ar citām bibliotēkām un institūcijām;
- lietotājiem attālināta pieeja bibliotēkas pakalpojumiem.

Neveikt pētniecību, bet radīt resursus un nodrošināt pieejamību informācijai.

Novadpētniecība un digitalizācija (1)

Līdzās pastāv **tradicionālā** un **digitālā** bibliotēka.

Jauni novadpētniecības resursi veidojami, aptverot konkrētu ģeogrāfisku teritoriju **atbilstoši** vietējās sabiedrības **interesēm**.

Resursu pieejamība un atpazīstamība nodrošināma **ne tikai lokāli, bet arī globālajā tīmeklī**.

Novadpētniecība un digitalizācija (2)

Ieguvumi:

- veidojas resursu kopums, kas reiz bijis ierobežoti pieejams un ilgstoši tikai bibliotekāru pārziņā;
- paplašinās informācijas apjoms un pieejamība gan lokāli, gan globālajā tīmeklī;
- instruments personības nacionālās identitātes veidošanai;
- digitālā iekļaušana un lietotāja piederības izjūta;
- kopīgās sociālās/vēsturiskās atmiņas sastāvdaļa.

Novadpētniecība un digitalizācija (3)

Novadpētniecības digitālā kolekcija =

- Piederības sajūta
- Dzīves telpa
- Kultūra
- Vēsturisko notikumu uztvere
- Nacionālā identitāte
- Kultūras mantojums
- Kolektīvā atmiņa

Sadarbība (1)

Atmiņas institūciju funkciju saturs

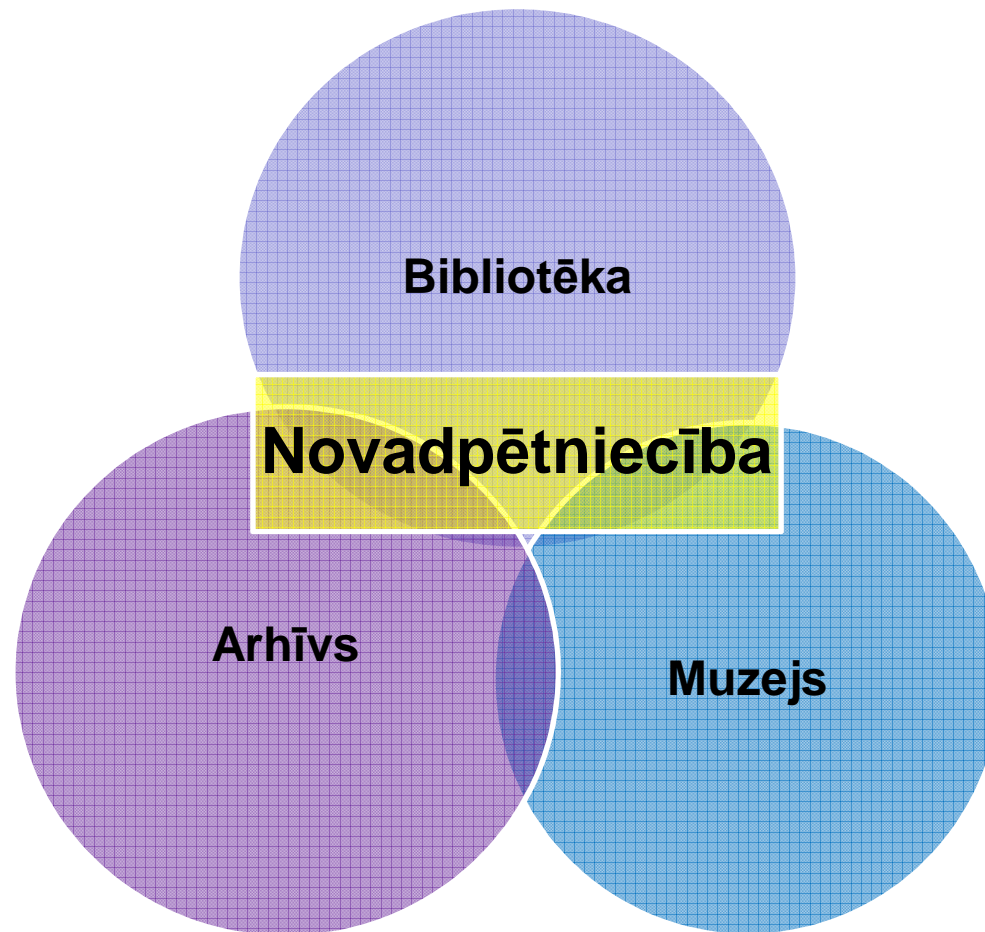
- Bibliotēka, arhīvs, muzejs kā identitātes veidotāji un sabiedrības procesu virzītāji
- Līdzdalība sabiedrībā notiekošajos procesos. Droša domu apmaiņas vieta
- Sociālā atbildība
- Cilvēkorientēta misija
- Vietas dimensija
- Laika dimensija

Sadarbība (2)

Atmiņas institūciju sadarbības galvenie uzdevumi:

- saglabāt kultūras mantojumu, kas ir tautas vēsturiskā atmiņa, no paaudzes paaudzē mantojama informācija, un padarīt to pieejamu sabiedrībai;
- uzlabot publisko pieejamību un pakalpojumu klāstu;
- palīdzēt sasniegt kopējus mērķus;
- apvienot un koordinēt dažādus resursus un to izmantošanu.

Sadarbība (3)

Piemērs

Atslēgvārds – Liepupe

Resursi

- Eiropas digitālā bibliotēka (*Europeana*)
- Igaunijas digitalizētie teksti
- LNB digitālā bibliotēka
- Limbažu Galvenās bibliotēkas novadpētniecība
- Nacionālais muzeju krājuma kopkatalogs
- Bibliotēku kopkatalogi

...vēl...vēl...vēl...

- Raduraksti (LVVA)
- Google.lv

u.c. par ko vēl nezinām

www.europeana.eu

Home Explore Help About Us Follow Us My Europeana Choose a language

Europeana Remix
Exhibitions
New content
By provider
Timeline
Map

Europeana think culture

Europe's cultural collections

New content

Search Help

Like 7.8k +1 6.6K

Europeana Fashion: Weird & wonderful shoes from the world's biggest collection

Featured Search: The Museum of Architecture, Berlin

Exhibition: European Sport Heritage

Preview the new Europeana portal before it's launched

From the blog

Nijinsky: ballet boy
You may have seen yesterday's Facebook gallery inspired by a ballet dancer and choreographer, Marius Petipa. Today, we

Featured item

Follow us on *Pinterest*

ortal/newcontent.html

~~C. 11408~~ 159,683.

Biostatik

dreier im lettischen Theile Livlands belegenen Kirchspiele

Lemsal, Ubbenorm und Pernigel

in den Jahren 1834—1883.

Inaugural-Dissertation

zur Erlangung des Grades eines

Doctors der Medicin

verfasst und mit Bewilligung

Einer Hochverordneten medicinischen Facultät der Kaiserl.
Universität zu Dorpat

zur öffentlichen Vertheidigung bestimmt

von

Carl Schneider.

Ordentliche Opponenten:

Prof. Dr. C. Dehio. — Prof. Dr. R. Kobert. — Prof. Dr. B. Körber.

Dorpat.

Druck von H. Laakmann's Buch- und Steindruckerei.
1886.

LNB digitālā bibliotēka

PERIODIKA (BETA)

PORTĀLA IEPRIEKŠĒJĀ VERSIJĀ!

Manas grāmatzīmes | Mani ieteiktie materiāli | Manas kolekcijas | Mani labojumi | Mani komentāri | Mani novērtētie

Izvērstā meklēšana

PĀRLŪKOT

Datums:

1038

JAN	FEB	MAR				
APR	MAI	JUN				
JUL	AUG	SEP				
OKT	NOV	DEC				
PI	OT	TR	CE	PK	SE	SV
25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

Izdevumi:

- 3. Vispasaules Latvieš...
- Adelaides Latviešu Zīp...
- Aistija: Latviešu liet...
- Aizdedze: 323. transpo...
- Aizkulise
- Aizkulises
- Aizputes Vēstnesis
- Aizputes Vēstnesis
- Akadēmiskā Dzīve
- AKKA Raksts
- vēl...
- [visi izdevumi >](#)

Redaktora izvēle

Nosaukums: Tehniskais žurnāls
Izdošanas datums: 01.01.1930/1-2
ISSN: 2252-2360
Valoda: Latviešu

Beļojums pa Somiju.

II. Torni veefnizā.
Amerikāni man Rīgā stāstīja, ka Torni" esot vismodernāā veefnizā 3 stāhtu augstūmā, no kurenes atslābās brihnikāstās stāis us Helstā, us osu n befgalīgo Somijās jūdrās līhzi. So- stās metropole, pāteizoties stāweno tōmu rāhtietu grandiosām buhtwem, eiropē- kkeem wefstāeem, glesnoinā aplāhtmetē, r douds impōsantiāā par Rīgu, tāui gan edstāhtwotāju iz us puā māstā.

Wismodernāā „Torni“ weefnizā pāht- teids īstī lehtās ženās. Mūhtu Ro- nās weefnizā fāhtēdfinot ar „Torni“, ī- fāstās wezmōdiāā un prowīnzlāā. Ro- nās weefnizā Rīgā esot wīsdāhtgārd wīfā štrowā. Wālogā buht mīljōnāram, lai sēmtu tur lōhu īstāhu ar mōnu. Rōt

Nosaukums: Aizkulises
Izdevuma numurs: 3
Raksts: Ceļojums pa Somiju.
Autors: T

LNB digitālā bibliotēka

	Liepupe	Leepupe	Pernigele
Grāmatas	492	27	154
Periodika	4114	1305	2162

Zudusī Latvija

L N B
LATVIJAS
NACIONĀLĀ
BIBLIOTĒKA

ZUDUSĪ LATVIJA

senos zīmējumos, atklātnēs un fotogrāfijās
no 19. gs. beigām līdz mūsdienām

PIEVIENOT OBJEKTU
REGISTRĒTIETIES
PIESLĒGTIES

[Ierakstīties ar draugiem.poni](#)

AIZMIRSI PAROLI?

PAR PROJEKTU | KARTE | PARTNERI | KONTAKTI

Balvu muižas pils, 2010

izvērtā mērāšana

PĒC TĒMAS

- Upes (3121)
- Vieņi (2306)
- Seviņas (2034)
- Ielas (1875)
- Portrebi (1670)
- Luterāņu baznīcu ēkas (1592)
- Celtnes (1570)
- Muižas (1464)
- Pilsētas (1258)
- Daugava, upe (1215)
- Mājokļi (1080)
- Viduslaiku pils (1045)
- Zema (831)
- Tilbi (827)
- Vecrīga (Rīga, Latvija) (817)
- Parki (749)

PĒC VIETAS

- Rīga (4705)
- Liepāja (887)
- Jūrmala (822)
- Jelgava (822)
- Cēsu pilsēta (570)
- Strenču novads (553)
- Ventpils (547)
- Jēkabpils (445)
- Limbažu pilsēta (439)
- Kuldīgas pilsēta (396)
- Talsu pilsēta (394)
- Kokneses pagasts (340)
- Daugavpils (332)
- Akūsknes pilsēta (330)

[skatīt vairāk](#)

Zudusī Latvija

Liepupe	Liepupes
19	66

www.limbazubiblioteka.lv/lv/ms/ novadpetnieciba

The screenshot shows the website interface for the Limbažu Galvenā bibliotēka. The header includes the LGB logo, navigation links (Home, RSS, Font size), and the site title. A banner image of books is visible with the text 'meklē grāmatu bibliotēkas plauktos'. The main content area displays the 'Novadpētniecība' section, featuring a list of letters for navigation and a paragraph of introductory text. The left sidebar contains a menu with categories like 'Jaunumi', 'Par bibliotēku', and 'Novadpētniecība'. The right sidebar includes a search bar, a 'meklēšana' section with links to various catalogs, and an 'ātrā piekļuve' section with quick links to contact, work hours, and other services.

LGB

Limbažu Galvenā bibliotēka

Noderīgi redzēt | Noderīgi zināt | Noderīga atbilde

Novadpētniecība > Novadnieku enciklopēdija

[A] [B] [C] [D] [E] [F] [G] [H] [I] [J] [K] [L] [M] [N] [Ņ] [P] [R] [S] [Š] [T] [U] [V] [Z] [Ž]

Piedāvājam iepazīties ar ievērojamām personībām, kuras dzimušas vai kādu dzīves periodu bijušas saistītas ar Limbažu rajonu. Īsa biogrāfija pieejama, izvēloties novadnieka uzvārda pirmo burtu.

meklēšana

- LGB mājas lapā
- Lokālajā katalogā
- Nacionālajā katalogā
- Visā pasaulē

ātrā piekļuve

- Kontakti
- Darba laiks
- Pakalpojumi
- Bibliotēkas lietošanas noteikumi
- Iestādes un uzņēmumi novadā
- Limbažu, Alojās nov. pašvaldību dokumenti

Aptaujas

Vai Tu jau atbalstīji Limbažu Galveno bibliotēku kampaņā "Uzslavē labu servisu!" (nobalsot vari

Salacgrīvas novada Salacgrīvas bibliotēka

AKTUALITĀTES

KONTAKTI

DARBA LAIKS

LIETOŠANAS NOTEIKUMI

PAKALPOJUMI

AVĪZES UN ŽURNĀLI

BIBLIOTĒKAS VĒSTURE

STATISTIKA

SAITES

ĒRĒMIEM

ALOJAS UN LIMBAŽU
NOVADA KOPKATALOGS

LNB KOPKATALOGS

LATVIJAS BIBLIOTĒKAS – II S
ALISE

Te saite uz katalogu – www.limbazubiblioteka.lv/lv/meklet/kataloga/

No šī gada 1.augusta Swedbank klientu informācijas centrs gaidīs jūs Salacgrīvā, Rīgas ielā 13, jaunā veikalā TOP telpās, katru otrdienu no plkst.10:00-12:00 un no 13:00-15:00.

[Dažādu Latvijas izdevēju izdotās jaunās grāmatas](#)

Salacgrīvas novada elektroniskais kopkatalogs

Meklēšana

- muzejus
- priekšmetus
- ▶ [Priekšmetu pārlūkošana](#)
- ▶ [Detalizēta priekšmetu meklēšana](#)

Projekts "Nacionālā muzeju krājuma (NMK) kopkatalogs" ir Nacionālajā programmā "Elektroniskās pārvaldes infrastruktūras bāzes attīstība un pilnveidošana" iekļautais projekts.

Projekta mērķis ir nodrošināt sabiedrībai publisku pieeju nacionālajam muzeju krājumam, izmantojot informācijas tehnoloģiju iespējas.

No arhīva

[Palīdzība](#) [EN LV](#)

LV RU EN DE

Sākumlapa Jaurumi Projekta apraksts Saturs Palīdzība Meklēšana Bieži jautā Zinājumi Ieiet Reģistrēties

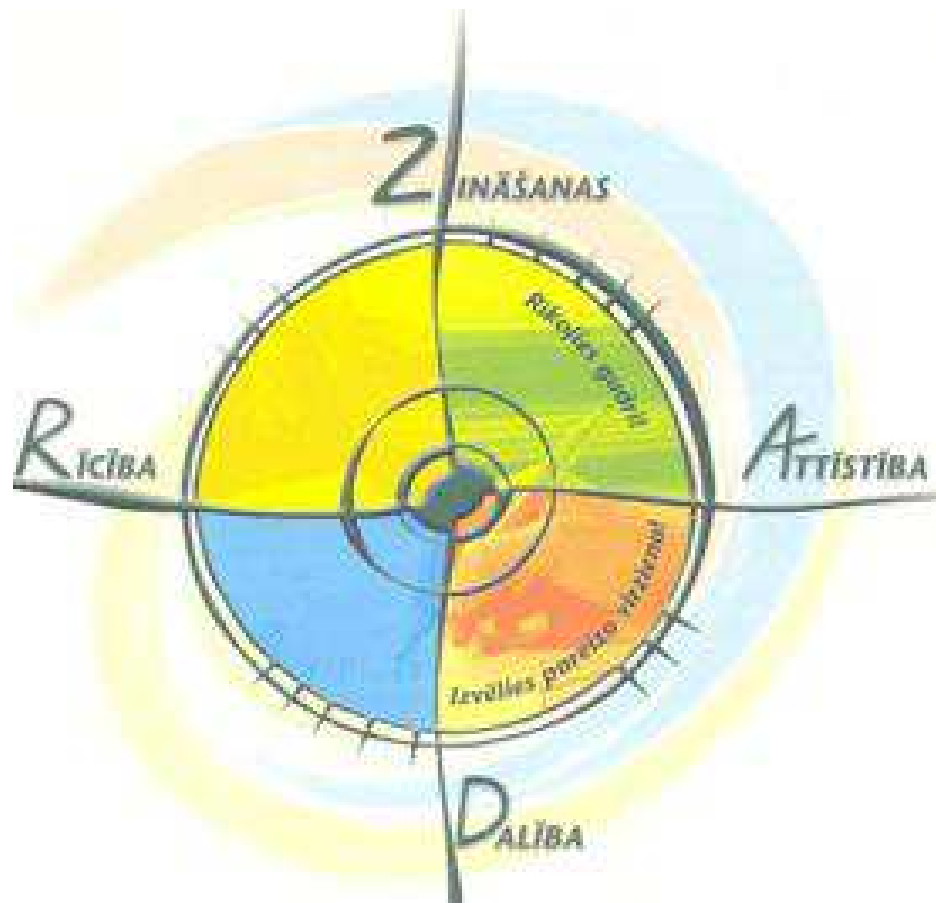
Latvijas Valsts vēstures arhīvs 2007
Sioķas iela 16, Rīga, LV – 1048
raduraksti@lvva.gov.lv

Pašreiz ir pieejami 5777832 attēli, kas kopā ir 1913.3GB
Kopējais lietotāju skaits 75119. Pašlaik tiešsaitē 41

Vēsture un digitālais laikmets

Novadpētniecības darbības virzieni

Paldies par uzmanību!

LNB Letonikas un Baltijas centrs

Kristine.Zaluma@lnb.lv